

Dinsdag 9 februari 2016

De dorpspolitici versus de principiëlen

ANALYSE

Bestuurscrisis

In Nuenen vond SP-wethouder zijn collega's niet meer integer, in Geldrop-Mierlo betichten CDA en SP coalitiegenoot DGG van gebrek aan transparantie en achterkamertjespolitiek. Beide crises leggen dezelfde klassieke tegenstelling in het lokaal bestuur bloot. Tussen enerzijds de betrokken dorpspoliticus, geworteld in het lokale verenigingsleven. En aan de andere kant de inwoner die vooral uit brede, maatschappelijke interesse de gemeente van dienst wil zijn.

Zo is W70 in Nuenen al decennialang een voorname machtsfactor. De partij laat zich er graag op voorstaan nauw betrokken te zijn bij alles wat er speelt in het dorp. In verenigingsbesturen is de achterban van de grootste partij in de Nuenense gemeenteraad alomtegenwoordig. W70 zit diep in de haarvaten van het informele circuit. En daarmee ook dicht bij de belangen van verenigingen, en vele Nuenense burgers die zij kennen. Als de partij ervoor pleit om – klein voorbeeld – door de mazen van de subsidieregels een bescheiden bedrag aan het jongerenkoor te verstrekken, levert dat scheve gezichten op. Want uiteraard zit ook bij dat jongerenkoor een vertegenwoordiger van W70 in het bestuur. En dus is het onderscheid tussen oprechte intenties en vriendjespolitiek moeilijk te maken.

De SP benadert gemeentepolitiek vanuit een heel andere invalshoek. De Partij deed in Nuenen voor het eerst mee aan de verkiezingen. In beginsel vanuit het sociaal idealisme dat bij elke landelijke SP-afdeling een hoofdrol speelt. Maar ook om iets te veranderen in het politieke wespennest Nuenen, dat na jaren van politieke moddergevechten onder curatele stond bij de provincie. De SP heeft niet het netwerk en de lange historie die W70 wel heeft. De partijen schelen een halve eeuw aan lokale kennis, maar ook decennia aan oude belangen, afspraken en al dan niet ingeloste beloftes.

Nu is de breuk in Nuenen niet zozeer een rechtstreekse botsing tussen W70 en SP, maar wel tussen de twee bijbehorende bestuursstijlen. De pragmatische politiek van we-regelen-het-wel past niet bij de principes van de socialisten. Uiteindelijk is alles terug te voeren op de tegenstelling tussen dorpspolitici die graag zo daadkrachtig mogelijk hun brede netwerk faciliteren en principiële bestuurders die meer vanuit het algemeen belang redeneren.

Die kloof speelt bij veel lokale politieke conflicten een grote rol. In Geldrop-Mierlo is dat zonneklaar: CDA en SP hebben het daar gehad met DGG, dat er al jaren de lakens uitdeelt zoals W70 dat in Nuenen doet. Maar ook Best had enkele jaren geleden met soortgelijke crisis te maken. D66 brak daar met VVD en CDA, onder meer omdat die partijen hun oren te veel naar de individuele belangen van verenigingen liet hangen. Vervolgens kwam een coalitie tot stand met Gemeentebelangen, dat als 'wisselgeld' een kunstgrasveld voor de voetbalclub eiste. Dezelfde vereniging waar de nieuwe

wethouder Gloudemans voorzitter was geweest.

De achterliggende strijd in Nuenen en Geldrop-Mierlo mag dan parallellen vertonen, het speelveld van nu verschilt juist sterk. In Geldrop-Mierlo zetten CDA en SP nu in op een coalitie zonder DGG, de partij die altijd de touwtjes in handen had. Transparantie is daarbij tot extremis het toverwoord. De Partijen komen er daar overigens achter dat een coalitie smeden zonder achterkamertjes ook best lastig is. In Nuenen moest de SP-wethouder Weijmans constateren dat zijn roep om integriteit juist hém de politieke kop kost. Maar of de informele dorpspolitici daarmee automatisch aan de winnende hand zijn, moet nog blijken. Want met een oppositie die hamert op het gebrek aan transparantie in enkele hoofdpijndossiers, zal het niet meevallen uit de impasse te komen.

DOOR LUKAS VAN DER STORM E-MAIL:
L.VDSTORM@ED.NL